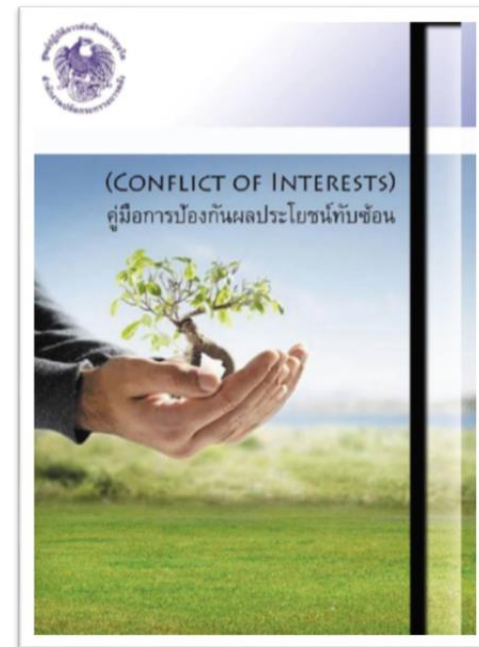

การประเมินความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ของมหาวิทยาลัยมหิดล

เพื่อให้การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ศูนย์บริหารจัดการความเสี่ยง ม.มหิดล จึงได้จัดทำแนวทางการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง มีรายละเอียดสำคัญประกอบด้วย

- ☐ การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง ควรพิจารณาให้ครบทั้ง 4 ประเภทความเสี่ยง (S-O-F-C) และ ให้ทุกส่วนงานวิเคราะห์ ความเสี่ยงจากการทุจริต (Fraud) หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)
- ☐ คำอธิบาย และความหมาย ของ “การทุจริต” และ “ผลประโยชน์ทับซ้อน”
- ☐ รูปแบบ แนวทางการปฏิบัติเพื่อควบคุมป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน
- ☐ ตัวอย่างพฤติกรรมกรรมการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน
- ☐ แนวทางการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย
- ☐ แบบฟอร์มการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

อ้างอิง : คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)
สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จาก

<https://op.mahidol.ac.th/rm/wp-content/uploads/2019/05/Risk-Assessment-Form-Year-2563.zip>

แบบ Checklist การประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

สำหรับปีงบประมาณ 2562
ออกหนังสือแจ้งส่วนงาน ก.พ. 2561

รายการประเมิน		มี	ไม่มี
2. การประเมินความเสี่ยง			
การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงและสาเหตุ	ผู้บริหารทุกระดับของส่วนงานมีส่วนร่วมในการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงหรือไม่	☐	☐
	มีการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงโดยนำปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกมาประกอบการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง เช่น การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเกิดภัยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเกิดภัยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น หรือไม่	☐	☐
	<u>มีการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงจากการทุจริต เช่น การรับสินบน , การคอรัปชั่น และการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือไม่ (ITA)</u>	☐	☐
	<u>มีการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงจากผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) หรือไม่ (ITA)</u>	☐	☐

สำหรับปีงบประมาณ 2563
ออกหนังสือแจ้งส่วนงาน มี.ค. 2562

สำหรับทุกส่วนงาน / หน่วยงาน

เอกสารหมายเลข 2

รายการประเมิน		มี	ไม่มี
2. การประเมินความเสี่ยง			
การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงและสาเหตุ	ผู้บริหารทุกระดับของส่วนงานมีส่วนร่วมในการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงหรือไม่	☐	☐
	มีการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงโดยนำปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกมาประกอบการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง เช่น การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเกิดภัยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น หรือไม่	☐	☐
	<u>มีการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงจากการทุจริต เช่น การรับสินบน , การคอรัปชั่น และการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือไม่ (ITA)</u>	☐	☐
	<u>มีการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงจากการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest) หรือไม่ (ITA)</u>	☐	☐
	ในการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงมีการวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของเหตุการณ์ความเสี่ยง หรือไม่	☐	☐

แนวทางการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2563

ออกหนังสือแจ้งส่วนงาน มี.ค. 2562

แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงของทุกส่วนงาน /หน่วยงาน เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งมหาวิทยาลัย จึงขอกำหนดแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง ให้ส่วนงานพิจารณาจากพันธกิจหลัก และพันธกิจสนับสนุนของส่วนงาน /หน่วยงาน ซึ่งได้ดำเนินการเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และขอให้นำเหตุการณ์ความเสี่ยงในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้มาดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ซึ่งสามารถประเมินได้จากการประมาณการความสำเร็จของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในช่วง ๔ เดือนที่ผ่านมา (ตุลาคม ๒๕๖๑ – มิถุนายน ๒๕๖๒) ประกอบเข้ากับการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในปีงบประมาณ ๒๕๖๓
๒. ให้ทุกส่วนงาน /หน่วยงาน วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงให้ครบทั้ง ๔ ประเภทความเสี่ยง ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) ด้านการเงิน (Financial Risk) และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)
๓. ให้ทุกส่วนงาน /หน่วยงาน ทำการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต ตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ตัวชี้วัดที่ ๓๐ เรื่อง การป้องกันการทุจริต โดยเป็นการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (Fraud) หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน (Conflict of Interest)
 - หากประเมินความเสี่ยงแล้วพบว่า มีระดับความเสี่ยงสูงหรือปานกลาง ขอให้ส่วนงาน/หน่วยงานระบุงิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่ ที่แสดงถึงการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ตามแบบฟอร์มเอกสารหมายเลข ๓
 - ระดับความเสี่ยงสูงหรือสูงมาก ให้ส่วนงาน/หน่วยงานวางแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อการดำเนินการจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ตามแบบฟอร์มเอกสารหมายเลข ๔ เพิ่มเติมด้วย

วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงสำคัญตามยุทธศาสตร์
ของส่วนงาน /มหาวิทยาลัย ครอบคลุมเหตุการณ์ความ
เสี่ยง 4 ประเภท (S-O-F-C)

วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต และ
การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์
ส่วนรวม - ITA

สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จาก

<https://op.mahidol.ac.th/rm/wp-content/uploads/2019/05/Risk-Assessment-Form-Year-2563.zip>

ความหมาย

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest)

- “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หมายถึง ผลประโยชน์ที่ทับซ้อนกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมของผู้มีอำนาจหน้าที่ ที่ต้องตัดสินใจทำงานเพื่อส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ขององค์กรภาคธุรกิจ เอกชน และเจ้าหน้าที่ภาคประชาสังคม (Civil Society)
<ให้ความหมายโดย : ดร. วิทยากร เชียงกุล >
- “Conflict of Interest” หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคล เช่น เจ้าหน้าที่รัฐ ลูกจ้าง หรือ นักวิชาชีพ มีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนบุคคลมากพอจนเห็นได้ว่ากระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา (ภาวะวิสัยหรือเป็นกลาง) <ให้ความหมายโดย : Dr. Michael McDonald นักวิชาการด้านจริยธรรมแห่งมหาวิทยาลัย British Columbia และผู้อำนวยการ Centre for Applied Ethics>

อ้างอิง : คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

การทุจริต (Fraud)

- คำว่า “ **ทุจริต** ” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) หมายถึง “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”
- คำว่า “ **ทุจริตต่อหน้าที่** ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 4 หมายถึง

“ การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

รูปแบบการทุจริต (Fraud) และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest)

การทุจริต (Fraud)	การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest)
1. ฝ่าฝืน หลักเลียง หรือบิดเบือนระเบียบแบบแผน หรือกฎข้อบังคับ 2. จงใจ เรี่ยกรัง บังคับ ช่มชู้ หน่วงเหนี่ยว กลั่นแกล้ง หรือหาประโยชน์ใส่ตนหรือพวกพ้อง 3. การสมยอม รู้เห็นเป็นใจ เพิกเฉย ละเว้นการกระทำ ในการที่ต้องปฏิบัติ หรือรับผิดชอบตามหน้าที่ 4. ยักยอก เบียดบัง ซึ่งทรัพย์สินของหน่วยงาน/ ส่วนงาน 5. ปลอมแปลง/กระทำใด ๆ อันเป็นเท็จ 6. มีผลประโยชน์ร่วมในกิจการบางประเภทที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ของตนเพื่อบันดาลประโยชน์ได้	1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) คือ การรับสินบน หรือรับของขวัญ หรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมและมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ 2. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือการเป็นคู่สัญญา (Contracts) คือ การใช้ อำนาจหน้าที่เพื่อตนเอง หรือการเข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด หรือ การฝากลูกหลานเข้าทำงาน เป็นต้น 3. การทำงานหลังออกจากตำแหน่งหรือหลังเกษียณ (Post-employment) คือ การที่บุคคล ออกจากที่ทำงานเดิม แล้วไปทำงานให้กับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน กับที่ทำงานเดิมโดยใช้ความรู้หรืออำนาจที่เคยมี เพื่อช่วงชิงงานหรือหาประโยชน์โดย ไม่เป็นธรรมกับหน่วยงานเดิม 4. การทำงานพิเศษ หรือ รับงานนอก (Outside employment or moonlighting) เช่น การตั้ง บริษัทดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์กรที่ตนสังกัด หรือ การรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ 5. การใช้ข้อมูลภายใน (Inside information) หมายถึง การที่บุคคลใช้ประโยชน์จากการรับรู้ ข้อมูลภายในขององค์กร/ส่วนงาน เพื่อประโยชน์ของตนเอง 6. การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ กลับไปใช้ที่บ้าน หรือ การนำรถยนต์ในราชการไปใช้เพื่องานส่วนตัว เป็นต้น 7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-belling) เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการของกระทรวงไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง

อ้างอิง : คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (สปท.) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

ตัวอย่างพฤติกรรมก่อให้เกิดการทุจริต (Fraud) และ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest)

- การนำทรัพย์สินของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว เช่น ใช้โทรศัพท์ของหน่วยงานติดต่อธุระส่วนตัว , การนำรถของราชการ /หน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
- การใช้อำนาจหน้าที่ช่วยญาติหรือบุคคลอื่นให้เข้าทำงาน
- การใช้ข้อมูลของหน่วยงานเพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง เช่น เจ้าหน้าที่พัสดุทราบมาตรฐาน (spec) วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการประมูล แล้วให้ข้อมูลกับบริษัทเอกชนเพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล
- การรับงานนอกแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของตน เช่น การรับจ้างเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนโดยนำเวลาราชการไปทำงานส่วนตัว
- การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน
- การรับสินบนหรือรับของขวัญในรูปของเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ส่งผลให้มีการตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้ให้สินบนหรือบุคคลอื่น
- การเข้าทำงานหลังจากออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมาปฏิบัติงาน หรือหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง เช่น เคยทำงานเป็นผู้บริหารหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม แล้วไปทำงานในบริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์
- การลัดคิวให้กับผู้ใช้บริการที่คุ้นเคย
- การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานแสวงหาประโยชน์ส่วนตน
- การให้ของขวัญหรือของกำนัลเพื่อหวังความก้าวหน้า หรือ หวังผลประโยชน์ที่มีขอบ
- การซื้อขายตำแหน่ง การจ่ายผลประโยชน์ ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนระดับ ตำแหน่ง หรือความดีความชอบพิเศษ
- การเพิกเฉยต่อการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม
- การเรียกร้องผลตอบแทนจากการใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ เพื่อส่งผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยไม่เป็นธรรม
- การที่มีหน้าที่ดูแลหรือจัดการกิจการหรือโครงการใด แล้วเข้าไปมีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น
- การใช้ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง เช่น การใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทของตนหรือครอบครัวได้งานรับเหมา จากองค์กรหรือหน่วยงานที่ตนเองทำงานอยู่ หรือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาซื้ออุปกรณ์สำนักงานจากบริษัทของครอบครัวตนเอง เป็นต้น

อ้างอิง : คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จาก

<https://op.mahidol.ac.th/rm/wp-content/uploads/2019/05/Risk-Assessment-Form-Year-2563.zip>

[illegible]